UNGDOMMEN

·ORGAN·FOR·SOCIALISTISK·UNGDOMSFORBUND·I·DANMARK·

Nr. 13 | ABONNEMENT 110 ØRE HELAARLIG | OKTOBER | ENKELTE NUMRE 10 ØRE | 1905

Vort Symbol!

Bryde med alt, hvis Brændpunkter ligger i godt og ondt, pege paa Samfundsformer, hvorunder vi fødes og færdes — det er Symbol paa det nye!

Er noget vel mere sundt end netop at søge Aarsagen til vore Handlinger, der desværre virker i modsat Retning?

Intet! Saa sandt som Tanker og Vilje kun kan bestemmes af ydre Kræfter! — Død er den djævelske Dogme, at Fanden er midt iblandt os som en usynlig Sjæl. Vi ser, at Onderne hæfter ved dræbende Samfundsformer. —

Se da paa vort Symbol!

Røgen fra Kæmpefabrikkerne driver som skidne Skyer hen over sodede Tage, medens den kommende Sol kaster sit Lys over Bugt og Byer og Taagerne flyer.

— — —

Under de sodede Tage, i Rum, hvor Maskinerne gaar, i Halvmørke, der er det os, der tidlig og sent er paa Færde. Vi kues, og aldrig der aabnes os Udsigt til lysere Kaar. — Er det ikke Forhold, der nok skal gøre os revolutionære?

Mikkel Christensen.

Oktober.

I Storm — under hujende Latter rusker jeg Skovens Kæmper og river Dragten af Vejens ensomme Stammer. I en fejende Dans — i Krat — i Skov — over Mark — over Vej spreder jeg ud de sidste Bunker af Vaarens falmede Krans. I Plaskregnens Stille — i Vindens Slud opløser jeg hvert Blad — hver lille Celle og giver Kraft tilbage til Jordens Muld, hvorfra lange Sugerødder stjal Stammernes Marv og grønne Kroner. — De gamle visne Formers Død er jeg — *Oktober.*

Arbejder-Kvinden.

Jeg hører allerede eders harmdirrende Protest mod min Opfattelse af Opdragelsen; den er ensidig og mangelfuld. Ja vel — I gode Borgere — jeg skal indrømme, at den ikke er saa udførlig som eders, men derfor skal vi ogsaa i Dag til at se lidt nærmere paa den, I docerer, og da I er de opdragende, tager vi straks fat paa Barnet og senere paa dets Behandling.

Da den borgerlige Lovgivning tillader eller snarere foreskriver Forældrene at være Barnets Opdragere indtil det sjette—syvende Aar, kunde man fristes til at forudsætte, at den lovgivende Myndighed tildelte de vordende Forældre nøje Kendskab til Barnets Væsen eller — at de allerede i deres Skoletid havde faaet saa megen Undervisning om Mennesket, at de ved Børnenes Behandling stadig tager Hensyn til Børnenes sunde, naturlige Udvikling — ligeledes, at Forældrene har den fornødne Tid, der kræves til Barnets Forplejning og Pasning. Disse Fristelser maa man dog ikke falde for; thi i Arbejderklassen vil det kun passe i ganske enkelte Tilfælde.

I Danmarks Hundrede Tusinder af Arbejderhjem fødes aarligt Tusinder af Børn, hvis største Del er Piger. I den spæde Alder behandles Pigen ikke afvekslende fra Drengen, og da denne Afhandling specielt behandler Kvinden, skal jeg ikke dvæle længe ved de spæde Børns Behandling. Dog kan jeg ikke undlade at berøre følgende:

Saasnart Barnet bliver født er Ernæringsspørgsmaalet det første, der forlanger at blive løst. »Kan Moderen give Bryst«, er alle enige om, at det er det bedste — for Barnet, men i Arbejderklassen spørger man ikke om, hvad Moderen kan; her er det de sociale Forhold, hvorunder Moderen lever, der er de bestemmende. Er Moderen gift og er Mandens Fortjeneste i Stand til at opretholde Hjem og Familie, staar de sociale Forhold vel ikke direkte som Hindring, for at Moderen kan die Barnet, men i uendeligt mange Tilfælde staar de dog som indirekte Aarsag, idet Moderens fysiske Konstitution er for svag, grundet paa den værdiløse Ernæring, den fattigste Del af Arbejderklassen — i Særdeleshed i Storbyerne — gennem Kreditvæsnet bliver paatvungen.

Kun den mindste Del af Arbejderklassens spæde Børn faar deres Næring paa naturlig Maade. Dette er ikke fordi Moderen vil frigøre sig for Barnet — som Tendensen i Overklassen — thi ingen holder mere af sit Barn end den fattige Moder, hvis eneste Kilde det er til højere Tanke og Følelsesliv (d. v. s. Aandsliv). Nej, det er de sociale Forhold, der med Jernhaand tvinger Moderen til at give Barnet Flasken i Munden.

Dette gælder i første Linje alle ugifte Mødre blandt Industriarbejderne, dernæst Mødrene i Tyendestanden, der endogsaa — grundet paa den forbandede Tyendelov — helt maa give Slip paa deres Børn; og endelig alle de gifte Mødre, der grundet paa Mandens Arbejdsløshed eller slette Løn maa gaa ud at arbejde, og dette er ikke et Faatal, men et Flertal, om saa vi tager hele Landarbejderklassen med.

Ak, I Daarer, der taler saa meget om de rige Følelser og de logiske Tankers Sejr over Forholdene, kunde I blot se en Tusindedel af den Kamp, hvor Moderkærligheden og den sunde Fornuft bliver kvalt af Selvopholdelsesdriften, hvor Naturen bliver lemlæstet af de sociale Forhold. Men lad os ikke opholde os derved, men — videre. Lad os et Øjeblik sé, hvad Barnet har i Flasken. Lægerne har jo paa Forhaand fortalt, hvad Barnet skal have deri, hvorledes den fede Komælk ved Blanding med Havre- eller Bygsuppe straks skal erstatte den tynde Modermælk for — efterhaanden som Barnets Maveorganer vænnes til den federe Mælk — at blive Barnets eneste Ernæringsmiddel fra dets 7. til dets 10. à 11. Maaned, hvorefter let fordøjelig Mad, som Grød, Vælling og lignende, skal afløse Mælken.

I vil maaske svare mig, at I kender saa nøje alt dette. Ja, det har jeg intet imod, men der er uendeligt mange Mødre, som ikke kender det, og endnu mange flere, som ikke kan opfylde det. Jeg paaviste før, at de sociale Forhold (Fattigdom o. l.) i de fleste Tilfælde var Aarsagen til, at Barnet fik Flasken. De samme Forhold dikterer, trods Lægens Erklæring, hvad der kommer i Flasken. Barnets Ernæring vil efter ovenstaaende i en Uge gennemsnitlig beløbe sig til 2 Kr. og derover. Tænk nu paa Væversken og Syersken med sine 6, 7 à 8 Kr. om Ugen, tænk paa den gifte Moder, den almindelige Fabriksarbejderske, Rengøringskonen o. l. med sine 10 à 12 Kr. om Ugen, hvor der i mangfoldige Tilfælde i Hjemmet sidder en arbejdsløs eller syg Mand foruden 3 à 4 Børn, spørg saa dig selv, om der er 2 Kr. til det spæde Væsen, der ligger i Vuggen, Sengen eller paa Madrassen, naar du tillige beregner det, der ekstra gaar til Ildebrændsel ved Vask af det, der svøber den lille nøgne Krop, og staar din Tanke stille, da kom med mig, jeg vil ikke blive træt af at vise dig fra Hjem til Hjem. Der ikke et, men tusinde af Menneskene, hvis fattige Klædning og magre, blege Kinder vil fortælle om Maadehold, der grænser til Sult, til Vanvid, og dog er der kun Raad til skummet Mælk (centrifugeret) i Patteflasken.

Det lille Barn, der bliver diet med skummet Mælk, er altid sulten, og den fattige Moder maa finde noget billigt, der bøder herpaa; hendes Moder gav hende Bakkemad (smaa Tvebakker opløst i Kaffe); hun giver sit Barn det samme — det er billigt og nemt. Efter det flove Maaltid maa Familien have noget, der pirrer, og hvad er bedre dertil end Kaffe — billig Kaffe. Den lille maa ikke faa det saa stærk, den faar derfor Efterskænket.

Enhver, der vil tænke over dette, kan forstaa, hvad det er for en Gift for det lille Barn. Mange vil maaske tvivle om, at det sker i stor Udstrækning, men til dem vil jeg sige: Gaa en Dag hen udenfor en af Forstadkvarterernes Brødudsalg og spørg de smaa Kunder, der kommer ud fra Forretningen, hvad de har i den lille Pakke, og Svaret vil i de fleste Tilfælde lyde — det er smaa Krydder til Bakkemad.

Centrifugemælk, Kaffevand og Tvebakker er Hovedbestanddelen i de Fattiges Pattebørns Ernæring; dertil kommer, at Moderen er ude at arbejde, saa Pasningen er i mange Tilfælde overladt til smaa Rollinger, der daarligt kan klare sig selv og langt mindre den lille i Vuggen.

Her er det, vi finder de Børn, hvis Navne vi senere skal finde i Børnedødslisten, i Hospitalernes og Politiets Annaler. Kom derfor med, I gode Patrioter, og se indenfor i disse Hjem, hvor der ingen Fader er, hvor Moderen er ude hele Dagen, hvor aldrig en Solstraale naar, hvor Kvælstof fylder Rummet, og hvor Livet kun er en Døs.

Naar I træder ind over disse Tærskler, vil nøgne Vægge og store forskræmte Barneøjne stirre Jer imøde; men bliv derfor ikke staaende udenfor, kom kun ind, her er jeg hjemme. Det er Patteflasken og Barnet, jeg vil vise Jer.

Se, her er Flasken, bort med Sutten, lugt og smag paa Flaskens Indhold. I har nok af Lugten — »pillende sur Centrifugemælk« —. Her har I Barnet. — I gyser tilbage — kom kun nærmere, I vænner Jer snart til Stanken af dets Ekskrementer. Se, den lille magre, forpinte Krop, som den Engelse Syge allerede martrer.

I ryster paa Hovedet og fortæller mig, at I har set nok denne Gang, men jeg siger nej. Nu, medens jeg renser den lille, vil jeg, for at I kan være bedre kendt til næste Gang, præsentere Jer det Hul, som Byggespekulanter og Husejere tillader sig at kalde et Køkken, og naar I er færdige med det, kom saa her hen og betragt den lille her fra Lænderne og ned til Tærne. Se disse utallige Hudinformationer fremkaldt ved, at Barnet har ligget for længe i Ekskrementerne.

Den lille Broder der fortæller mig, at det kun er de sidste 2 Dage, at de har været alene hjemme hele Dagen, fordi Konen inde ved Siden, som ellers kom ind til dem, nu maa gaa paa Arbejde, efter at hendes Søn kom til Skade paa Blikvarefabrikken; men at Madam Petersen ovenover bliver rask i Morgen og har lovet Moder at se lidt til lille Søster.

Jeg kommer uvilkaarlig til at tænke paa den i Pressen opblæste Børnehjælpsdag, paa eders Vuggestuer, Hospitaler og Plejehjem, paa hele Overklassens Barmhjertighedsgerning, hvor vilde den blive usigelig lille, ja blot paa en Uge vilde Elendigheden sluge dem, hvis den Behjælpsomhed holdt op at virke, som Arbejderkvinden i sin Lighedsfølelse hver Dag yder sin Klassesøster og de smaa, og dog er det de samme Forhold, der skaber denne Lighedsfølelse, som de, der ordinerede Patteflasken, dikterede dens Indhold, og bliver saaledes Barnesygdommens virkelige Moder.

Men lad os nu komme bort fra disse Ligkister, fra denne forpestede Luft, bort fra Storbyen, ud paa det store, brede, solsmilende Land, hvor I fortalte mig, at disse sociale Forhold ingen Magt har over Menneskene og i Særdeleshed over de spæde Børns Behandling.

Nu, da jeg en Gang er bleven eders Fører, gaar vi udenom Gaarde og Steder, hvor vi kan se, at Beboerne ejer Jord og Redskaber til at dyrke den med, da disse Ejere ikke hører til Arbejderklassen, og Tyendestanden, som findes her, ikke har Børnene her. Vi vil i Dag besøge de Hytter, hvor den fattige Landarbejderklasse bor, hvor Huset og den lille indskrænkede Have er lejet, og Familiens Underhold skaffes ved Haandens strænge Arbejde. Her for os ligger netop en saadan Hytte, lad os gaa indenfor og hilse paa Beboerne og særlig paa den lille i Vuggen. Her løber 4 Rollinger paa Gulvet, de ser sunde og friske ud, Sol og Vind har farvet deres Kind, — den femte ligger i Vuggen; vi spørger efter Moder, den største svarer os, at Moder er i Roerne, og Fader er oppe paa Gaarden at pløje. Vi spørger hende, hvem der passer den lille, og om denne faar Bryst. Hun fortæller os, at den lille faar Bryst, da Moder kan naa at gaa hjem til Middag, og naar lille Søster bliver tørstig, giver jeg hende noget Mælk af Flasken der — og hun peger paa Flasken i Vuggen. Vi smager paa Flaskens Indhold — atter Centrifugemælk. — Moder har nok ikke Raad til at købe sød Mælk til den lille? Jo, svarer Pigen atter, det har vi vist nok, men vi kan ikke faa noget. Mælkekusken kommer hver Morgen og køber al Bondens søde Mælk til Mejeriet og kommer saa hjem ved Middagstid med Centrifugemælk. Den er ellers til Grisene og Kalvene, men der bliver altid lidt tilbage, som Folkene skal have, og deraf faar vi saa Lov til at købe en Kandefuld.

Har I forstaaet Barnet, eller skal jeg sige Jer det tydeligere? —

For at komme frem paa Verdensmarkedet med sine Produkter, har de danske Bønder sluttet sig sammen i Andelbevægelsen, og dette er Aarsag til, at de danske Landarbejdermødre maa fylde deres Flaskebørn med Centrifugemælk. Hvis I tvivler derom, da spørg Mødrene. Bønderne, Lægerne, ja spørg hvem I vil, og de vil bekræfte denne Sandhed.

Her i dette Hjem er Sundhedstilstanden taalelig, men tro derfor ikke, at det er saadan alle Steder. Se i Hytterne ved Herregaardene, disse faldefærdige Rønner med Lervægge og Lergulve, hvor Vandet sive op af Gulv og gennem Væg, saa at Paddehatte, Mug og Skimmel trives i Velvære, og hvor Sengetøjet altid er klamt og koldt, medens Forældrene for en lille, ussel Løn maa slide fra Sol staar op til Sol gaar ned.

Se paa disse smaa, kirtelsvage Stakler, der ligger hele Dagen i en Kasse Pjalter med en Flaske blaasur Centrifugemælk til Ernæring. Naar de højt skrigende strækker de smaa afpillede Arme i Vejret, da er det som en skrigende Protest imod den Opfattelse, I docerer, at den sunde Tanke og de ædle Følelser dikterer Forholdene. Se hvorhen I vil, i By og paa Land, og I vil overalt træffe de sociale Forhold knugende, trykkende over Menneskene som en mægtig Diktator.

Det lille umælende Barn taler højt derom!

Rvl.

Spild.

For en Maaneds Tid siden rejstes der overfor Sacré-Coeur Kirken i Paris en Statue — fremstillende Chevalier La Barre. Det var en ung Mand, der i Midten af det attende Aarhundrede nægtede at hilse en gejstlig Procession i Byen Amiens; han blev fængslet, dømt til Døden og henrettet under frygtelige Pinsler. Nu — halvandet Hundrede Aar efter — rejses hans Statue trodsigt overfor en af Paris' største Kirker som en Opildning til Kamp mod den Magt, denne Kirke staar som Udtryk for, og mange, der ellers vilde gaa gennem Livet uden nærmere at tænke over dette Problem, gribes ved Synet af denne Statue og vækkes derved. Kunsten er benyttet agitorisk.

Dette Eksempel er ganske vist langtfra enestaaende. Bevidst eller ubevidst har mange Kunstværker virket i Fremskridtets Tjeneste, og mest gælder dette ifølge Sagens Natur om mange digteriske Frembringelser. Herhjemme har de allersidste Tider ført to Bøger med sig, der begge yder en mægtig Indsats i den Kamp, der føres for Samfundets Omdannelse og Forbedring; den ene afgjort bevidst — Jeppe Aakjær: »Vredens Børn« — den anden maaske ubevidst — Carl Hansen: »Spild«.

Meget har disse to Bøger fælles, — Motto paa Aakjærs Bog: »For vi træder hverandre Dyndet ned« kan med fuldeste Ret sættes paa »Spild«. Hovedpersonen i begge Bøgerne fødes under de fattigste Forhold. Per i »Vredens Børn« har som Moder og — foregiven — Fader et Par Fattiglemmer; det sidste, han ser til dem, er set de indebrænder for hans Øjne, fordi det rige Sogneraad har undladt at træffe de nødvendigste, paabudte Sikkerhedsforanstaltninger. Harald i »Spild« fødes paa en Femtesal i Saxogade: hans Moder slider for Føden paa en Blikvarefabrik, hans Fader er Dilerist. Det sidste Minde, Harald har om ham, er, at han ser ham som Lig. Han

Abonnement kan tegnes paa alle Postkontorer. Redaktions- og Ekspeditionskontor:
Tyresensgade 31 B St. t. C.

er død paa Fattighospitalet, og da Harald og hans Moder er ude for at pynte hans Lig efter fattig Evne, og en Portør aabner Kisten for dem, ser de ham ligge med gennemsavet Hoved og med Indvoldene væltende ud. Som de andre Fattiglig er han bleven dissekeret.

Og dog er disse to Bøger meget forskellige, og maa — ifølge deres Forfatters Natur — være det. Hvor megen Elendighed der end findes i »Vredens Børn«, saa er Aakjær i sit Livssyn langt den lyseste. Thi han er Socialist, han føler, at al denne Forkuelse engang maa ophøre, han ved, at Per, naar han kommer tilbage, ikke lader sig binde og kue som sine Forældre, men at han vil opdrage sine Børn til Trods og Selvfølelse, og at Sejren og Fremtiden hører ham og hans til. Anderledes med Carl Hansen. Alt det, han har set i sin Virksomhed som Opdager, former sig for ham til et forfærdeligt, trøstesløst Billede af menneskelig Elendighed — ingen Redning er mulig for den, der engang er kommet til at ligge under. Han tvivler om alt og alle — om Menneskenes Godhed og om Guds Barmhjertighed — kun eet ved han med usvigelig Sikkerhed: at Forbrydelsen altid følges af Straffen, og at Samfundet aldrig, aldrig lader den slippe, det engang har faaet Tag i.

Og dog er Harald langt fra at være født til Forbryder. Han har et godt Hjerte, og under andre Forhold — født i et velhavende og roligt Hjem — vilde han være blevet et udmærket Menneske. Men fra den Dag, da hans Moder føres døende til Hospitalet, er han dømt — det Barn, som han er. Han river sig løs fra det Magistratsbud, der skal bringe ham og hans Søster paa St. Johannes Stiftelsen — flakker som et jaget Dyr sulten og frysende rundt i Gaderne, tilbringer et Par Nætter hos en halvgammel Skøge, der tilbyder ham Husly — og ender tilsidst med at komme i Kast med en Skare halvvoksne Drenge, der har sluttet sig sammen til en Tyvebande. De fleste af disse er fødte af fordrukne og ødelagte Forældre; kun een af dem, Anton, har en øm og kærlig Moder. Men som nu de andre er ødelagte af deres Forældre, saaledes ødelægger han nu sin Moder — Elendighed skaber Elendighed. Dybere og dybere synker hun, indtil hun tilsidst ender som et deliristisk Vrag, som Børnene paa Gaden hujer af.

Efter et mislykket Indbrud bliver hele Banden — undtagen Harald — fangen. Han forstaar længe at holde sig skjult, men da han en Dag i en tilfældig erhvervet Avis ser, at hans Moder er død, lister han sig ud for at overvære hendes Begravelse, der foregaar »i Bunke« sammen med tre andre fattige Lig. Paa Kirkegaarden genkendes han af Budet, der skulde hente ham, og han anholdes. Da han har siddet nogen Tid, dømmes han til Rotting. Det vilde sikkert have været fuldstændigt unyttigt, om de Rigsdagsmænd, der stemte for Prygleloven, havde læst den Scene, hvor Harald faar Rotting; thi aldrig har Partipolitik givet sig et saa gement Udslag som i Vedtagelsen af denne Lov. Nu derimod, da Sindene er noget beroligede, kan det maaske dog rive op i nogle af de Herrers Samvittighed, naar de læser om den legemlige og aandelige Mishandling, Harald gennemgaar. Efter Dommens Fuldbyrdelse sendes han til Opdragelsesanstalten »Zionshuset«, og her, hvor hans Sind skulde formildes og forbedres, her ødelægges han i Stedet for fuldstændig af den Behandling, han og de andre Drenge faar. Hvilken Skæbnens Ironi er det ikke, at denne Skildring er fremkommet samtidig med, at der fra den reaktionære Presses Side gøres de mest fortvivlede Anstrængelser for at afkræfte de Angreb, »Social-Demokraten« har rettet mod Flakkebjerg. Her kommer Fagmanden, den altid paaberaabte »sagkyndige«, og det Billede, han giver, afviger ikke en Smule fra det af »Social-Demokraten« tegnede. Alt er fælles — lige fra den brutale Lærer — »Kytæskeren« — Aftenbønnen, ledsaget af Prygl — Sult benyttet som Straffemiddel for de mindste Forseelser — og til det modbydelige Fængsel »Hundehuset«. Her, hvor der Morgen til Aften skulde fredes over de unge Sind, her hører de ikke andet end Forbandelser, og atter og atter fortælles det dem, hvilke Forbrydere de er. — Om det saa er paa Konfirmationsdagen forhaanes de i Kirken ved at anbringes for sig selv nedenfor de »ordentlige« Børn. Den Dag flygter Harald og en anden fra Anstalten; efter en forfærdelig Flugt naar han Kjøbenhavn, og faar Plads som Karl. Han vil nu føre et ordentligt Liv. Men en Dag opdager en af hans gamle Kammerater ham og melder ham til Politiet for en Krone.

Nu er hans Fald aldeles uafvendeligt. Han idømmes atter Rottingstraf og sendes tilbage til »Zionshuset«. Da han kommer bort derfra, træffer han Anton, og sammen begaar de en Række Forbrydelser — mest Tyverier — og bliver Gang paa Gang dømt til Forbedringshuset. Det lykkes Harald den ene Gang at undvige lige ved Fængslets Port. Det er Juleaften. Han strejfer om sulten og frysende — rundt om ham ser han de hyggeligt oplyste Vinduer fra Bøndergaardene — og han hører Klokkerne i Landsbykirkerne ringe Julefreden ind. Men han ved, at han er jaget — at alles Hænder er løftet imod ham — og han ved ingen anden Udvej end selv at melde sig til Fængslet igen. Tilsidst dømmes han og Anton til 10 Aars Tugthus for et mislykket Mordforsøg paa en Pantelaaner. Harald ved, at han ikke overlever de 10 Aar — hans Bryst er sygt af de mange Nætters Søvn under aaben Himmel — og Bogen slutter da med, at han — inden Tugthusets Porte lukker sig efter ham — vender sig om og kaster et sidste Blik udover den dejlige Natur, hvor tusinde Spurve kvidrer og fløjter, som istemte de en Lovsang til ham, uden hvis Vilje ingen Spurv falder til Jorden. —

Saa bittert ender denne Bog, og ejer den, der læser den, blot et Gran af menneskelig Følelse, maa han gribes af Had til det Samfund, hvor disse Menneskeofringer foregaar hver Dag. Og hvor langt er der ikke igen, inden det bliver anderledes. Hvad er de humane Bestræbelser som Fængselshjælp og betingede Straffedomme andet end umærkelige Draaber i Havet. Det, der skal til for at hjælpe, er noget langt større og langt vanskeligere — det er Indførslen af en hel ny Tankegang, en ny Moral. Intet bliver godt, før den Tanke er gaaet op for alle, at alle Mennesker er Brødre — at der er intet, der i og for sig er ondt eller godt, men alle vore Handlinger skabes af de Forhold, vi handler under. Da — og først da — bliver »Forbryderens« Stilling en anden. Men hvorledes skulde man forlange en saadan Tankegang i et Samfund, hvor den eneste Ret der kendes, er den stærkeres, og hvor Kapitalismen har udsaaet sin Forbandelse.

Saaledes bliver da denne Bog, der er skrevet af en Tvivler, som selv ejer den dybeste Medlidenhed med de ulykkelige, men som ingen Redning tror mulig — den bliver en ætsende Opildning for dem, der kæmper for et nyt Samfund, hvor alle er lige, hvor Pengenes Forbandelse er hævet, hvor der gives alle de samme Udviklingsmuligheder, og hvor ingen — fordi han er fattig — paa Forhaand er dømt til Spild. *N. L. N.*

Mo'r! hvorfor sulter vi? Emile Zola.

Kristendom og Socialisme *).

»Nihilister, Socialister, Kommunister, Anarkister, Internationalister . . . er de eneste sande troende i vor Tid og forholde sig netop troende til Kristi Lære, om ikke i dens Helhed, saa dog til en Del af den«. *Tolstoj.*

I Juliheftet af »Ny Tid« skriver Hr. Mikkel Christensen en Artikel om »den saakaldte kristelige Socialist« som Svar paa en Artikel af Fernando Linderberg i »Samfundets Krav«. I dette meget kortfattede Svar søger Hr. C. at vise, at Kristendom og Socialisme er uforenelige, idet hans Anskuelser stemmer med dem, der kom tll Orde paa Ungdomskongressen i Gøteborg, hvor det udtaltes: Religion er en af de stærkeste Hjørnepiller for det nuværende paa Modsætninger mellem Herre og Tjener, Kapitalist og Arbejder byggede Samfund. Paa samme Maade udtaler Hr. M. C.: »Et Sandhedsmenneske kan heller ikke benægte, at Kristendommen er Overklassens Forsvarsteori«. Man kunde meget ønske, at Hr. C. nærmere havde udviklet, hvorfor et Sandhedsmenneske ikke kan benægte det. Thi det eneste, hans Eksempler, hentede fra *Kirkens* Historie, overbeviser en om, er, at Tolstoj, en af vor Tids største Tænkere og Førere, har Ret, naar han hævder, at Kirkens Lære skjuler Kristi Lære.

Hr. C. har aabenbart endnu ikke naaet den Tid, Stuart Mill omtaler, »da denne forfærdelige Afgudsdyrkelse (den, Kirken lærer) ikke længer vil blive betragtet som ét med Kristendom«.

Thi Kirke og Kristendom *er* ikke det samme.

Det er gaaet saaledes, at den sande Kristendom, Jesu Lære, er blevet forvansket til en Lære om Jesus. Forholdet mellem Socialisme og Kirke er ikke det samme som mellem Socialisme og Kristendom, og disse sidste er saa langt fra at være uforenelige, at det endog er blevet sagt: Kristus har i Virkeligheden prædiket den rene Kommunisme og Anarki. Og at Hr. C. lader denne Forskel mellem Kirke og Kristendom upaaagtet, er saa meget mere paafaldende, som Tolstoj i Skrift efter Skrift netop paaviser den med stor Grundighed og udtrykkelig beder en huske paa, »at hvad der virker frastødende paa en og forekommer en Overtro, ikke er Kristi Lære, at man ikke kan skyde Skylden paa Kristus for den hæslige Tradition, som man udgav for Kristendom« og: »En Læser vil, naar han læser min Fremstilling, blive overbevist om, at Kristendommen ikke blot ikke er nogen Blanding af ædelt og lavt, ikke blot ikke er nogen Overtro, men tværtimod den allerstrengeste, reneste og mest fuldendte . . . etiske Lære, udover hvilken den menneskelige Forstand indtil den Dag i Dag ikke har hævet sig«. Og Tolstoj viser saa, at intet kristent Sandhedsmenneske kan gaa i Krig, thi Kristi Lære byder Kærlighed, at intet kristent Sandhedsmeneske kan dømme sine Medmennesker, thi der er sagt: Dømmer ikke, at I ikke skal dømmes; at, kort sagt, alle det nuværende Samfunds store Onder, al dets Uretfærdighed staar i skarpeste Strid med Kristi Lære, ja, at denne udelukker saavel Regering som Stat og Love og Domstole.

Og mener man, at det kun er ved ensidig Fortolkning af det nye Testamente, at Tolstoj kan naa saadanne Resultater,

*) Næste Nr. af »Ny Tid« vil bringe Hr. Mikkel Christensens Svar paa dette Indlæg.

saa skal det dog nævnes, at andre — ganske uafhængigt af Tolstoj — er kommet til det samme. I Aaret 1838 udstedte Kvækerne saaledes en Erklæring, i hvilken de fremsatte deres Trosbekendelse. I denne stod bl. a.: »Vi anerkender ingen menneskelig Regering . . . . Vi betragter hele Jorden som vort Fædreland, alle Mennesker som vore Landsmænd . . . . Øvrigheden maa afskaffes . . . . Vi betragter som ukristelig og uforsvarlig enhver Regeringsbefaling, hvorved Undersaatterne tvinges til at gøre Militærtjeneste . . . . Vi beskæftiger os ikke med Politik«. Heller ikke med Valg eller Domstole har de noget at gøre. — Kan man med Rette betragte en saadan Lære som et Forsvar for Overklassen, for Udbytterne?

En saadan Lære, om hvilken en Anarkist udtaler: »Min Overbevisning stammer fra min Tro paa de sociale og etiske Lærdomme, Kristus har fremsat, og fra Studiet af dem i de fire Evangelier«.

En Lære, hvis første Tilhængere netop gennemførte Friheden og Ligheden og Bröderskabet, det vi den Dag i Dag stræber efter. Denne Lære er uforenelig med Socialismen?

Kristi Kærlighedslære faar et Udtryk i Ordene:

Gør mod andre, hvad du vil, at andre skal gøre mod dig.

Herom siger Krapotkin i »La morale anarchiste«: »Du skal handle overfor andre, som du selv vilde ønske at blive behandlet af dem under lignende Forhold«, dette Princip genfinder man overalt, hvor et Samfund eksisterer . . . . Dette Princip . . . er selve Lighedsprincippet, Anarkiets Grundprincip.

Er den Lære, der forkynder det, en Overklasse-Lære?

Kristendommen gav en ny Verdensanskuelse og saa længe denne ikke har ændret de bestaaende Forhold — det er ikke sket endnu — saa længe har den Betydning. Den kristne Moral giver Forskrifter, hvis Opfyldelse betegner den menneskelige Fuldkommenhed, og saa længe Menneskene ikke er i Stand til at opfylde disse Forskrifter, saa længe har de Værdi for dem.

Dette er ikke ment som et Forsvar for kristelig Socialisme. Det er skrevet for at vise, at Kristendom og Socialisme staar hinanden nær, at Kristendom og Dogmelære ikke er det samme og at Kirkens Lære ikke skal dække Kristi Morallære. Man maa dele Tolstojs Forbauselse over, at ingen »har opfattet Kristus som en Moralfilosof og Socialreformator«. *Ls.*

Meld Dig ud af Folkekirken!

Vækkelse.

Forleden var jeg til Vækkelsesmøde i Koncertpalæet. Jeg drog derind med Hundrede af »Den unge Socialist«s Dom over Præsteskabet og Helvedeslæren.«

Tilpas ondskabsfuld ved Synet af de mange Mennesker, steg jeg op paa Balkonen og satte mig. Jeg opdagede dog hurtigt, at det ikke var Ungdommen, der ønskede at blive vækket, for, naar man saa ud over Forsamlingen, da var man nærved at føle sig hensat til Amagerlands veldyrkede Hvidkaalsmarker — saa mange skaldede Hoveder saa man.

Det var mig en Trøst.

Saa rakte jeg min Sidemand et Eksemplar af Dommen over Helvede.

»Hva' æ det?« sa' han.

»Hva' det æ?« sa' jeg. »Det er Modgift mod Vækkelsen.«

»Jam, jæ æ hellig, ska' jæ sige vos«, sa' han.

»Saa—aa! æ De det. Ja, man kan forresten se det paa Dem, De ser saa ejegod ud.«

Han saa paa mig med et mildt bekymret Udtryk.

»Unge Mand! De vandrer paa Fordærvelsens brede Landevej.«

»Saa—aa! gør jeg det. Jeg synes ellers, at jeg sidder ganske stille. Vi kan altsaa ikke handle?«

»Nej, Herren bevare mig for at læse den Slags. Vig bort fra mig, Satan!«

»Undskyld, min Herre, det er ikke Satan, De taler med, men derimöd Sjus, Medarbejder ved »Ny Tid«.

Han kom til at se ud, som om han havde bidt i en sur Agurk, og hans Ansigt fik en slaaende Lighed med en stor halvvissen og runken Tomat.

»Jeg vil gaa hen og sætte mig et andet Sted«, mumlede han og rejste sig.

Men jeg følte mig drillesyg som ingensinde før, og med et djævelsk ironisk Smil og med satanisk Skadefryd hviskede jeg ham i Øret: »Fanden er i Hælene paa Dem.«

Som en Karklud klaskede han sammen og saa helt opgivet ud.

»Herregud«, sukkede han, »saa kan jeg altsaa li'esaa godt bli'e, hvaa jæ æ.«

»Ja, det bliver nok det klogeste«, sa' jeg og hældte en halv Flaske Sybilles Livsvækker i ham, hvorefter jeg lod ham i Ro.

Saa skrev jeg i Randen paa et af mine Eksemplarer: »Modgift mod Vækkelsen, kun 10 Øre; lad ogsaa deres Sidemand faa nogle Draaber.«

Ganske piano lod jeg det glide ned til Hvidkaalshovederne i Salen. 10 af dem rejste sig paa deres Stokke, og 10 × 10 radmagre Fingre raktes i Vejret for at fange det flagrende Fænomen. Antagelig har de troet, at det var den hellige Aand, der forsvævede dem. Naa — et heldigt Greb, og Aanden faldt i Hænder, der tilhørte et stort og prægtigt lukket Hovede.

Hovedet tog Briller paa og begyndte at læse, men næppe havde det set det første Ord, før det sa': »Puh!« og saa paa de nærmest siddende Hoveder: »Det er dog forfærdeligt med disse unge Socialister. Ingen Steder er man i Ro for dem. Se, hvilket Digt! Politi, Politi, Politi!«

»Hys, hys!« sa' Hovederne ved Siden af. »Vi maa vente, til Mødet er forbi.«

»Vel!« sa' det store Hovede; men saa vil vi i det mindste sønderrive dette Digt, saaledes at der ikke lades Ord til Ord tilbage i det.«

»Det er svært hørt!« sa' alle de smaa, og medens fanatiske Grimasser og triumferende Smil skiftevis lagde sig om deres visne og blodfattige Læber, rev de Digtet i smaa bitte Stumper. De troede aabenbart, at det var Djævelen selv, de flængede i Stykker.

Mødet var forlængst begyndt. Man sang, man bad, talte og fægtede med Arme og Ben i Takt til det hele.

Til Slut blev Publikum opfordret til at gaa i Knæ. Man havde en mindre Sal, der var indrettet til det samme. Og kærlige Hænder skulde være parate til at stive de bedende af, hvis disse fik ondt i Knæerne.

»Men hva' S . . . .! Min Sidemand snorker Gu' hjelpeme'!«

»Jeg stak ham i Siden. »De sover! Husk paa, Vækkelsens Røster lyder til Dem fra alle Sider.«

Han saa sig forvirret omkring og mumlede:

»Herre, Herre! lad inte mit döde Kyd bringe Aanden til at snorke.«

Saa satte han sig til rette, gabede og forsøgte at se interesseret ud.

Da Klokken var 10 sluttede Mødet, og jeg begyndte at raabe: Modgift mod Vækkelsen! 10 Øre, 10 Øre! Snart havde jeg solgt Rub og Stub, og jeg gik bogstavelig talt lettet hjemad. Punktum! Min Hjerne gør Strejke. *Sjus.*

Økonomi.

Man vil af det foregaaende have forstaaet, at Kapitalistklassen maa kunne tilegne sig Profit i Varecirkulationen, selv om Varens Pris og Varens Værdi er den samme, om Varen købes og sælges til sin Værdi, saa meget mere som Varepriserne er underkastede stadige Svingninger, og deres Stigen og Falden i Længden ophæver hinanden, der opstaar saa en Gennemsnitspris, som i sidste Instans bestemmes af Værdien.

Naar vor Kapitalist optræder paa Markedet for at sjakre, for at købe og sælge med det Formaal at tilegne sig Profit, saa maa han kunne være saa heldig der at finde en Vare, som har den ejendommelige Egenskab, at der ved dens Forbrug opstaar en ny Værdi, mere værd end den har kostet. Der maa foregaa en Forandring med denne Vares Værdistørrelse i den Tid, den er i Kapitalistens Besiddelse. En saadan Vare finder han nu paa Markedet. Han køber og betaler den, efter vor Forudsætning med sin fulde Værdi, og forbruger de med Køberens Ret. Denne Vare er det menneskelige Arbejdskraft.

For imidlertid at Kapitalisten kan forefinde denne Vare, Arbejdskraften, i salgbar Tilstand maa først adskillige Betingelser, som forudsætter en foregaaende historisk Udvikling, være opfyldte. For at Arbejderen kan sælge sin Arbejdskraft, maa han først have fri Raadighed over sin egen Personlighed; Livegenskab, Stavnsbaand maa ikke lægge nogen Hindringer i Vejen, disse Institutioner maa først afskaffes. Hans *Hørentil* Jorden, hans Forbindelse med dette det vigtigste af alle Arbejdsmidler maa ophæves. Han maa staa som »fri« Mand, der selv kan bestemme over sin egen Psrsonlighed. Men han maa være yderligere »fri«; han maa være fri »for« al Paahæng af Ejendom, han maa ikke være Ejer af Produktionsmidler, men at det bliver en Livsbetingelse for ham at sælge sin Arbejdskraft. Hans Arbejdskraft er hans Ejendom, hans Vare, som han maa sælge for at kunne eksistere.

Ved Arbejdskraft forstaar vi de fysiske og aandelige Evner, som eksisterer i et Menneskes Legeme, hans levende Personlighed, som han sætter i Arbejde saa ofte, han frembringer Brugsgenstande af en eller anden Art.

Da Arbejderen nu er blottet ikke blot for Produktionsmidler, men ogsaa for Levnedsmidler, saa er det klart, at han kun kan sælge sin Arbejdskraft til en, som er i Besiddelse af just det, som Arbejderen mangler, nemlig Arbejdsmidler og Levnedsmidler; men han sælger den kun for et

Abonnement kan tegnes paa alle Postkontorer. Redaktions- og Ekspeditionskontor:

bestemt Tid, en Dag, en Uge, en Maaned o. s. v., han maa atter og atter kunne optræde som den »fri« Mand, der tilbyder sin Ejendom, sin Vare paa Markedet.

Denne Vare, Arbejdskraften, maa nu betragtes noget nærmere. Ligesom alle andre Varer har den en Værdi; hvorledes bestemmes nu dennes Værdi?

Arbejdskraftens Værdi bestemmes ligesom enhver anden Vare ved den Mængde Arbejde, som er nødvendig til dens Frembringelse og Vedligeholdelse. Arbejdskraftens Tilværelse og Vedligeholdelse fordrer en vis Mængde af Levnedsmidler. Arbejdskraftens Værdi er derfor Summen af Værdierne af de Levnedsmidler, som er nødvendig til at vedligeholde Arbejderen i arbejdsdygtig Stand.

Arbejdskraften gør sig gældende ved sin Virksomhed, ved Arbejdet. Ved denne Virksomhed bliver en vis Mængde af menneslige Nerver, Muskler og Hjerne etc. forbrugt, som igen maa erstattes, hvis Arbejderen daglig skal kunne fortsætte sin Virksomhed i samme normale Tilstand. De naturlige Fornødenheder, som Føde, Klæder etc., er forskellige efter et Lands klimatiske og andre naturlige Ejendommeligheder, men Mængden af Livsfornødenhederne selv er bestemt ved det Kulturstandpunkt, et Lands Arbejderklasse indtager, og saaledes paavirket af den historiske og samfundsmæssige Udvikling. Skal den kapitalistiske Produktion forsættes, saa maa Arbejderen, der jo dog er dødelig, kunde forplante sig; under nødvendige Levnedsmidler hører altsaa ogsaa de, som medgaar til den opvoksende Arbejder, til Arbejderens Børn samt til den større eller mindre Uddannelse af Arbejdskraften.

Den laveste Grænse for Arbejdskraftens Værdi, dannes ved Værdien af en Varemasse, uden hvis daglige Tilførsel Arbejdskraftens Bærer, Mennesket, ikke kan forny sin Livsproces, altsaa ved Værdien af de fysisk uundværlige Levnedsmidlermidler. Synker Prisen paa Arbejdskraften under dette Minimum, saa synker den under sin Værdi, og kan da kun vedligeholdes og udvikles i en ufuldkommen eller forkrøblet Form.

Ved Købet af Arbejdskraften bliver denne ikke straks betalt af Kapitalisten, saaledes som Reglen er med andre Varer, den bliver først betalt efter at den har virket en Dag eller en Uge eller Maaned; Arbejderen maa saaledes stadig give Kapitalisten Forskud i Benyttelsen af Arbejdskraftens Brugsegenskaber. Han lader den forbruge af Køberen, førend han faar den aftalte Pris derfor. At det givne Forskud ikke blot er et tomt Skin viser de lejlighedsvise Tab af Arbejdsløn, naar f. Eks. Kapitalisten gaar fallit, ligesom ogsaa de talrige Kampe, Arbejderne i Tidens Løb har ført for at indskrænke denne Forskudstid saa meget som mulig.

Nic. L. Petersen.

De unge Svende.

Hvor længe skal disse sørgelige Forhold vedvare? Hvor længe skal vi unge vedblivende bøje Nakken under dette Aag? Er Tiden ikke snart, at vi kan faa en Ordning; thi som det nu er, maa det at være bleven Svend, at have lagt de lange 5 Læreaar bag sig, betragtes som en Forbandelse for det unge Menneske, der fuld af store Forventninger kom i Lære i 15 Aars Alderen, og som med Længsel tænkte paa den Tid, da han skulde være Svend og tjene de mange Penge. Naar den saa kommer, den saa længe ventede Tid, bliver den unge, uerfarne Svend jaget ud. Fabrikanten eller Mesteren kan ikke finde sig i, at han nu skal til lønne den Arbejdskraft, som han hidtil har faaet for en ussel Betaling og smukke Løfter, med en nogenlunde ordentlig Betaling. Nej, saa hellere antage nye Lærlinge; der er nok af dem, og naar de først har underskrevet den Slavekontrakt, som man byder dem, saa er de bundne indenfor Fabrikens Mure for en Slaveløn i 5 af deres bedste Aar. Naar nu en saadan ung Svend af fattige Forældre staar paa Gaden fuldstændig blottet for Subsistensmidler, hvad skal han da gøre? Der er en Sløjhedsperiode inden for hans Fag, hans Forældre har nu ikke længere Raad til at føde ham, de har maattet hjælpe ham i den lange Læretid, hvad der maaske ogsaa har været over deres Evne. Han staar da ganske alene. — Han har jo sin Fagforening, vil maaske nogle sige. Ja, hvis han har Penge, saa har han nok en Smule Hjælp, men dog saa lidt, at det ikke er til at leve af; men vi har en Rejseforening, vil maaske andre sige; men man tænker ikke over, at ogsaa det betinges af Penge; det er jo nu engang saaledes, der faas intet for intet, og hvad byder saa en saadan Forening? Et nogenlunde Natteleje og en Smule Morgenkaffe — hvor skal han da faa Føden fra. Tigge maa han ikke, stjæle ikke heller og tage Livet af sig selv — heller ikke. Giver han da en Gang efter for Mavens Fristelse ved at se paa de dejlige udstillede Fødevarer i de store Vinduer, da vé ham! Lovens Arm skal vel vide at ramme ham. Han faar Titel af Vagabond, hans Navn og Signalement bliver offentliggjort i Bladene.

Men lad os til en Modsætning se paa den rige Mands Søn, som ganske uden egen Vidende og Villie kommer til at skrive en falsk Veksel eller maaske til at laane nogle Penge af en Kasse, der er nærmere ved Haanden end hans Faders. Han kan maaske ogsaa tituleres, for at drage Sammenligningen, men det bliver vel nærmest med et Ridderkors om Halsen med Tak for ædel Daad. Den grove Misdæder, der stjal Brød, da han var sulten, ham sætter man i det solideste Fængsel, thi han er meget farlig for Samfundet. Der gaar maaske Maaneder, før man faar Tid til at behandle hans Sag. Resultatet bliver en Tur paa en Arbejdsanstalt eller i mildeste Tilfælde læsterlige Prygl efter Albertis System. Den rige unge Mand derimod, der er Fars Søn i Ordets rette Forstand, der var saa uheldig at komme galt af Sted, bliver maaske i al Høflighed anmodet om at rejse en lille Tur til Udlandet, indtil de slemme Rygter lægger sig, eller i værste Tilfælde bliver han gjort umyndig og indlagt paa en Sindssygeanstalt, hvad der er forholdsvis behageligt for ham; han har sit eget Værelse og sin egen Tjener, og naar han saa endelig begynder at kede sig, faar han sine Slægtninge til at hjælpe sig ud af Landet, og Bladene bliver betalt for at tie. Ja, maa vi ikke være glade ved at leve i et Land, hvor der er saa stor Retfærdighed.

Nu spørger man: Hvoraf kommer det, at saa megen Arbejdskraft gaar til Grunde? Jo, vil Kapitalisten svare, der er Overproduktion, der er produceret saa meget, at vi ikke kan afsætte det: vore Lagre er fulde, vi har ikke Plads til mere. Altsaa Overproduktion! Der er for for meget af alt; der er for meget Brød — derfor maa Arbejderne sulte — der er for mange Klæder, derfor skal vi gaa nøgne! Kan man tænke sig noget mere modsigende end dette. Det er jo allerede i sig selv Bevis nok for, at Jorden mageligt kan føde os alle: men til dem, som skulde mene, at Jorden ikke kan ernære os alle, skal jeg oplyse: Socialøkonomen Max Nordau skriver i en statistisk Afhandling: Hvis hele Europas Jordbund blev bearbejdet som Belgiens, saa kunde det i Stedet for 316 Millioner Mennesker føde 1950 Millioner, langt mere end hele Menneskeheden for Tiden udgør. En Indvending er her at forudsætte: Belgien maa selv indføre Levnedsmidler. Godt, lad os antage, at Belgien køber en fuld Fjerdedel af sine fornødne Levnedsmidler i Udlandet, saa ernæres alligevel 150 Mennesker pr. Kvadrat-Kilometer, hvilket vil give 1458 Millioner for hele Europa.

Endnu stedse mere end hele Menneskeheden. Selv om Europa kun blev saa økonomisk forvaltet som Kina, vilde det dog alligevel kunne ernære henimod 1000 Mill. Mennesker i Stedet for sine 316, som befinder sig saa slet der, at flere Hundrede Tusinde aarlig udvandrer til de øvrige Verdensdele. Naar det da i Virkeligheden er saaledes, at Europa i Stedet for at sulteføde Hovedmassen af 310 Millioner Mennesker, ved en økonomisk fornuftmæssig Forvaltning kan anses for tilstrækkelig til at ernære 1458 Mennesker, hvorfor da lade os nøje med Sulteføden, nej, lad os stille vore Fordringer, og de skal faa Lov at høre dem en Gang:

Med Lykken hernede vi vil staa i Pagt
Og ej sulte ved andres Brøde,
Hvad flittige Hænder tilveje har bragt,
Skal en Dovenkrop ikke forøde.

Jorden har Rigdom af Sæd og Frugt
Til alle, som her skal bygge,
Af Lyst og Nydelse, godt og smukt,
Har vi nok til at skabe vor Lykke.

Ja, Lykke for alle, der pløje og saa,
De kvæges, naar Høsten kommer.
Englene give vi Himlens Blaa,
Mens vi nyder den jordiske Sommer!

Jens Carl,
Aarhus.

Faar! Eders Hyrde er Eders værste Fjende!
R.

Den gyldne Middelvej.

Den gyldne Middelvej er dog herlig at vandre, siger den forhærdede Atheist, naar han skal giftes. Præsten vil jeg paa ingen Maade have til at vie mig med min Tilkommende; men leve sammen med hende, uden at blive viet, gaar ikke for Politiet. Godt! jeg vælger den gyldne Middelvej og lader Borgmesteren besørge Vielsen. Dette

tilhører blandt Folket. At være morsom,

Hans Laursen.

Eksistens-Betingelser, og det er derfor i deres Interesse, at denne Strid aldrig op-

kræver, at vi skal udmelde os af Folkekirken, men det er heller ikke heldigt, thi saa kan vore Børn ikke blive døbt, og jeg kan ikke forsvare overfor mig selv, at andre Børn skal *skælde* mine ud for Hedninger; nej, saa vælger jeg den gyldne Middelvej og lader min Tilkommende blive i Folkekirken, medens jeg selv udmelder mig; ja, saaledes bliver det.

* * *

Nej, saaledes er det med Jer, I stakkels vaklende Ikketroende; hvad er det for en pjaltet Karakter, I fremviser. — Den vantroende, der gemmer sin Vantro og stiltiende bliver blandt de troende, tiltvinger sig større Respekt, end Eders blottede Ynkelighed vover at bede om. — Den kristne, der lader sine Børn døbe og indpode sin Tro, viser sig i Besiddelse af Overbevisningens faste Karakterstyrke, som I i Eders krybende Vankelmodighed ikke vover at se op til. Den kristne betragter det som en Ære at blive kaldt en Kristen. Du, Hedning, ser en Krænkelse i at blive kaldt en Hedning. — Hedning, du er jo kristen. — Du skilter med din Atheisme som en Blomst af din Overbevisning, men samtidig tvivler du om dens sande Eksistens og Fylde og nægter dine Børn at arve den. - Stængel! din Blomst visnede, før den sprængte sit Hylster. — I din frie Tænkning fandt du dig selv blandt indespærrede Aandssvage, konsekvent brød du ud, men blev staaende udenfor og spærrede Vejen for din Elskede, der vilde følge dig, og hvorfor? fordi hun skal lægge din Yngel derinde, som efter din Mening vil blive fjollet og tage sig nær de indespærredes Skændsord: *Atheist!* tal ikke til dine Børn; efter din egen Overvisning vil de anse dig for fjollet. Hvilken skærende Ironi. Du rasler med din Lænke, idet du raaber: jeg er fri. Stakkel! du har jo gjort dig selv til Kirkens Lænkehund — jeg spytter dig i dit laadne Ansigt og gaar stolt ud i den store, vide Verden og bygger mit eget Hus, hvori min Yngel skal leve og aande. *Rvl.*

Dommerne.

Af *Anatole France.*

En Gang, sagde Jean Marteau, har jeg set retfærdige Dommere. Det var paa et Maleri. Jeg var rejst over til Belgien for at blive en nyfigen Embedsmand kvit, som umulig kunde faa i sit Hovede, at jeg ikke havde haft noget at gøre med Anarkisternes Sammensværgelser.

Jeg kendte ikke mine medanklagede; men den Slags Ting generer ikke den Dommer. Intet generede ham. Han blev ikke klogere, trods alt det, han ransagede, og han ransagede alt muligt. — Hans Mani forekom mig forskrækkelig.

Jeg rejste, som sagt, til Belgien og tog Ophold i Antwerpen, hvor jeg fik en Butiksplads. — En Søndag saa jeg to retfærdige Dommere paa et Maleri af Mabuse i Galleriet. — De tilhører en uddød Slægt. Jeg kunde kalde dem ambulerende*) Dommere, som traver om paa deres Heste; bevæbnet Fodfolk med Lanser ledsager dem. Disse to skæggede Dommere bærer ligesom de tre vise Mænd i gamle flamske Bibler en sælsom og pragtfuld Hovedbedækning, en Mellemting mellem Nathue og Diadem. Deres Brokadesdragter er oversaaede med Blomster. Den gamle Mester har forstaaet at give dem et Udtryk af Alvor, Ro og Mildhed. Hestene er rolige og spage som de selv.

Alligevel har disse Dommere hverken samme Karakter eller samme Anskuelse. Det ses straks. Den ene holder i Haanden et Papir og peger paa Teksten med sin Finger. Den anden støtter venste Haand mod Sadelknappen og bøjer den højre med mere Velvilje end Embedsmyndighed. Det ser ud, som holdt han en Smule meget fint Pulver mellem Tomlen og Pegefingeren. Og denne den højre Haands Adfærd tyder paa Klogskab og en skarp Tankegang. De er retfærdige begge to, men man ser, at den første fæster sig ved Lovens Bogstav, den anden ved dens Aand.

Støttet mod Skranken, som skiller dem fra Folk, lyttede jeg til deres Tale. Den første Dommer sagde:

Jeg holder mig til det skrevne. Den første Lov ristedes paa Sten, at den skulde bestaa lige saa længe som Verden.

Den anden Dommer svarede:

Hver skreven Lov er allerede forældet. Thi den skrivendes Haand er langsom, medens Menneskenes Sind er bevægeligt.

Og saa fortsatte de to gode, gamle Mænd deres kærnefulde Samtale.

Første Dommer: Loven bestaar.

Anden Dommer: Loven staar aldrig fast.

Første Dommer: Den er urokkelig, thi den udgaar fra Gud.

Anden Dommer: Da den er et naturligt Produkt af Samfundslivet, beroer den paa dettes foranderlige Livsvilkaar.

Første Dommer: Den er Guds Vilje, som aldrig forandres.

Anden Dommer: Den er Menneskenes Vilje, som uophørlig veksler.

Første Dommer: Den fandtes før Mennesket og staar over det.

Anden Dommer: Den hidrører fra Mennesket, er fuld af Fejl som det, men kan blive fuldkomment som det.

Første Dommer: Broder, slaa op i din Bog og læs, hvad der staar skrevet! Thi det er Gud selv, som har dikteret Loven til dem, som troede paa ham: *Sic locutus est patribus nostris, Abraham et semini ejus in sæcula***).

Anden Dommer: Det, som er skrevet af de døde, skal udviskes af de levende; ej skal deres Vilje, som ej længer eksisterer, paatvinges dem, som endnu lever; thi da vil de døde blive de levende, og de levende blive de døde.

Første Dommer: De levende bør lyde de Love, som er stiftet af de døde. Overfor Gud er baade levende og døde samtidige. Moses og Cyrus, Cæsar, Justinianus og den tyske Kejser regerer over os endnu. Thi overfor den Evige er vi alle deres samtidige.

Anden Dommer: De levende bør faa sine Love af de levende. Naar det gælder at oplyse os om, hvad der er tilladt og hvad forbudt, vejer Zoroaster og Numa Pompelius ej op mod Skoflikkeren ved Sainte-Gudule-Kirken.

Første Dommer: De første Love aabenbaredes os af Alvidenheden. Jo nærmere en Lov er denne Kilde, jo bedre er den.

Anden Dommer: Ser du ikke, at man hver Dag stifter nye, og at Forfatningen og Lovbøgerne veksler under forskellige Tider og i forskellige Lande?

Første Dommer: De ny Love fødes af de gamle. De er yngre Grene fra samme Stamme, nærede af samme Saft.

Anden Dommer: Lovenes gamle Træ afsondrer en bitter Saft; længe er Øksen brugt mod det.

Første Dommer: Dommeren skal ikke undersøge, hvorvidt Lovene er retfærdige, thi det maa de med Nødvendighed være. Han har kun at anvende dem ret.

Anden Dommer: Vi skal undersøge, hvorvidt den Lov, vi anvender, er retfærdig eller ikke, thi hvis vi indser, at den er uretfærdig, er det os muligt at lægge noget formildende i den Anvendelse deraf, som vi er tvungne til at gøre.

Første Dommer: En Kritik af Lovene er ikke forenelig med den Agtelse, vi er dem skyldige.

Anden Dommer: Hvis vi ikke indse deres Strenghed, hvorledes skulde vi da kunne formilde dem?

Første Dommer: Vi er Dommere, ingenlunde Lovstiftere og Filosofer.

Anden Dommer: Vi er Mennesker.

Første Dommer: Et Menneske kan ikke dømme Menneskene. Naar en Dommer tager Plads i Dommersædet, afføre han sig sin Menneskelighed. Han ophøjes til Gud og kender ikke længer hverken til Sorg eller Glæde.

Anden Dommer: Den Retfærdighed, der ikke kender til Medfølelse, er den største Uretfærdighed.

Første Dommer: Retfærdigheden er fuldkommen, naar den er bogstavelig.

Anden Dommer: Naar Retfærdigheden er uden Aand, er den urimelig.

Første Dommer: Lovenes Princip er guddommelig, og selv de ubetydeligste Følger, der udvikler sig af dem, er guddommelige. Men hvis Loven ikke helt og holdent var af Gud, hvis den helt og holdent var af Mennesker, maatte man dog anvende Lovens Bogstav; thi dens Bogstav staar fast, men Aanden vakler.

Anden Dommer: Loven er helt og holdent af Mennesker, og den fødtes ufuldkommen og streng, da Menneskefornuften endnu laa i sit Svøb. Men selv om den i sit Væsen var guddommelig, burde man dog følge Aanden, ej dens Bogstav. Thi Lovens Bogstav er død, men Aanden er levende.

Efter at have talt saaledes, steg de to retfærdige Dommere af Hestene og begav sig med deres Følge til Domstolen, hvor man ventede paa dem, og hvor det paahvilede dem at give erhver det, ham tilkom. Deres Heste, som stod bundne ved en stor Elm, begyndte at samtale med hinanden. Den første Dommers Hest tog først Ordet og sagde:

Naar Jorden bliver Hestenes — og den skal aabenbart tilhøre dem, thi Hestene er tydeligt nok Skabelsens yderste Maal — naar Jorden bliver Hestenes, og vi faar fuld Frihed til at handle efter vort eget Tykke, skal vi leve under Love, ligesom Menneskene, og vi skal fængsle, hænge og radbrække vore Lige. Vi skal blive moralske Væsner. Det skal man kunne se paa

*) Som vandrer omkring.
**) *Latin:* Saaledes er det forkyndt vore Forfædre, Abraham og hans Slægt.

de Fængsler, de Galger, som skal rejses i vore Stæder. Og der skal findes tovgivende Heste. Hvad mener du om det, Brunte?

Brunte, som var den anden Dommers Ganger, svarede, at han ansaa Hesten for at være Skabningens Krone, og at han haabede, at den for eller senere skulde komme til Magten.

Graalle, føjede han til, naar vi har bygget Stæder, bliver vi, som du siger, tvungne til at sørge for Ordenens Opretholdelse i Stæderne. Da vilde jeg gerne, at Hestenes Love blev hestevenlige, det vil sige nyttige for Hestene og deres almene Bedste.

Hvad mener du med det, Brunte? spurgte Graalle.

Det kan kun forstaas paa en Maade. Jeg forlanger, at Lovene tilsikrer enhver sit Havremaal og sin Plads i Stalden, og saa skal det være enhver tilladt at elske efter Behag under den Tid, som driver os dertil. Jeg vil med et Ord, at de hestevenlige Love skal være naturmæssige.

Jeg haaber, svarede Graalle, at vore Lovgivere vil se højere end du, Brunte. De vil stifte Love efter Indskydelse af den guddommelige Hest, som har skabt alle Heste. Han er algod, fordi han er almægtig. Magten og Godheden er de Egenskaber, der udmærker ham. Han har bestemt, at de Væsner, han har skabt, skal taale Bidslet, trykkes af Grimen, mærke Sporen og Piskens Slag. Du taler om at elske, Kammerat; han har tilladt, at mange af os bliver skaarne. Saaledes er hans Villie. Og Lovene bør paase, at denne guddommelige Vilje overholdes.

Men er du rigtig sikker paa, min Ven, spurgte Brunte, at disse Ulykker lede deres Udspring fra den guddommelige Hest, som skabte os, og ikke alene fra Menneskene, dette ham underlegne Væsen?

Menneskene er den himmelske Hests tjenende Engle, svarede Graalle. Hans Vilje viser sig i det, som sker. Den er god. Eftersom den vil os ondt, maa det onde være et Gode. Hvis Loven skal være god, maa den derfor gøre os ondt. Og i Hestenes Rige vil vi pines og plages paa enhver Vis, gennem Paabud, Forordninger, Reglementer, *for* at behage den himmelske Hest.

Min kære Brunte, sluttede Graalle, du maa sandelig have Hoved som en Stud, naar du ikke kan begribe, at Hesten fødtes til Verden for at lide, at, hvis den ikke lider, opfylder den ej sin Bestemmelse, og at den himmelske Hest da vender sit Ansigt bort fra de lykkelige Heste. *(Fram).*

Kammerater!

Vi har tidt ved vore Møder og Fester mærket Savnet af en Sangbog — med unge Sange, idet de socialistiske Sangbøger, der foreligger, dels er for dyre til almindelig Udbredelse, dels indeholder mange forældede Sange, medens mange af de Sange, vi har kære, som Aakjærs Arbejdersang, ikke findes i nogen Samling.

De københavnske Afdelinger har nu besluttet at tage denne Sag op og har nedsat et Udvalg for at forberede Udgivelsen af en Sangbog for unge Socialister.

Vi opfordrer derfor alle til at indsende til undertegnede Sange, trykte eller utrykte. Rundt i Foreningen er der sikkert fra forskellige festlige Lejligheder Sange, som muligt fortjente en større Udbredelse. Vi beder enhver, som har Interesse for denne Sag, om at bistaa os, for at der kan tilvejebringes en Samling af Arbejdersange, der betyder noget for os unge.

Paa Udvalgets Vegne:
Alb. Jørgensen,
Adr.: Læsestuen, Murergade 3, København N.

Med Petit.

Hvorledes ser Djævelen ud?

De kristne har lavet Djævelen. Han er efter deres Udsagn Menneskets værste Plageaand, der intet Middel skyer for at komme til at pine Menneskesjæle. Præsterne har saa ofte forsøgt at personliggøre ham saa at vi dødelige Sjæle ret kunne se, hvor frygtelig han saa ud; dette er dog aldrig lykkedes for dem, men maaske efterfølgende lille Tildragelse skulde kunde løse Spørgsmaalet.

En af Nørrebros Sortkjoler havde igennem Sognets hellige Sladdersøsterkompagni erfaret at et af hans Sognebørn — en fattig Arbejdsmand — laa i sit Hjem og var ved at dø. Dette lod den ihærdige Sjælesørger sig ikke sige to Gange, han drog straks af Sted i fuldt Ornat udrustet med Klisterkager og Vin. Da han naar sit Maal, gaar han paa sin sædvanlige uopdragne Maade uden at banke paa Dørene lige ind i Soveværelset, hvor den døende Mand ligger og fræk som en Præst begynder han straks at fortælle Manden om hans mange Synder og hans Sjæls evige Fortabelse og Pinsel, hvis han ikke inden sin Død faar Guds Tilgivelse ved det hellige Sakramente. Manden ryster afværgende paa Hovedet og spørger Præsten, med hvilken Ret han bryder ind i hans Hjem og blander sig ind i hans intimeste og helligste i hans Sjæleliv, som ikke vedkommer ham det ringeste, og sluttelig henstiller han til Præsten om ikke oftere at forstyrre hans Sjælefred, men hurtigst muligt forsvinde ud af Lejligheden. Efter dette Svar fortrækker Præsten ud i Korridoren, hvor han gør Konen ulykkelig ved at sige at hendes Mand farer lige ind i Helvede i Djævelens Residens, og da Konen begynder at græde faar Præsten rigtig Mod; men pludselig lyder en Stemme inde fra Soveværelset: »Mutter! Mutter! Er Djævelen gaaet?« og Pokker tog ved Djævelen, i fuldt Ornat for han ud af Døren. (Frit efter Pastor Iv.)

Fra Redaktionen.

Alb. Jørgensen er ikke længere Redaktør af »Ny Tid«.

Flytning.

De unge Socialisters Læsestue i København er fra 12. Oktober flyttet til Murergade 3.

»Ny Tid«s Redaktion og Ekspedition flytter med.

Korrespondance.

Kære Ubekendte!
Tak! Men — jeg har intet ofret! *Mich.*

Vor Bevægelse.

København. Afdeling N. holder Møde hver Uge (se Social-Demokraten Onsdag). Formand: Julius Frederiksen, Læsestuen, Murergade 3. København N.

København. Afdeling V. holder Møde hver Tirsdag Kl. 8½ i Forsamlingsbygningen, Enghavevej. Formand: Paul Madsen, Svanholmsvej 10 I, København.

København. Afdeling K. holder Møde hver Tirsdag Kl. 8½ (se »Social-Dem.« samme Dag). Formand: A. Bengtson, Læsestuen, Murergade 3.

Glostrup Afdeling holder Møde hver Fredag Kl. 8 i Afholdshjemmet. Formand: Murer J. Jensen, Glostrup.

Aarhus. Fremskridtsklubben afholder Møde hveranden Tirsdag Kl. 8½ i »Enigheden«, Kannikegade 12. Formand: Emil Marott Sørensen, Marselisborg Allé 6 a.

Aarhus. Socialistisk Ungdomsforening har Læse- og Mødelokale i Kafe »Rømershus«. Formand: Carl Frederiksen, Læsestuen, Kafe »Rømershus«.

Horsens Afdelingen holder Møde hver Onsdag Aften Kl. 8 i Arbejdernes Forsamlingslokaler, Søndergade. Formand: Journalist Axel J. Sørensen.

Braband Afdelingen holder Møde i Afholdshjemmet hveranden Torsdag Kl. 8. Formand: Johs. Holm.

Socialistisk Ungdomsforbunds Adresse er: Læsestuen, Murergade 3, København (Forbundsformand: Mikkel Christensen).

»NY TID«s Ekspedition. Adresse: Læsestuen, Murergade 3, København. (Ekspeditør og Kasserer: Paul Madsen).

»NY TID«s Redaktion. Adresse: Læsestuen, Murergade 3, København. Alle Henvendelser til Bladets Redaktion bedes adresseret til »Redaktionen af »Ny Tid«,« *ikke* til een af Redaktørerne.

Alle socialistische und anarkistische Blätter werden ersucht Tausch-Exemplare an »Ny Tid«, Murergade 3, København, zu senden.

Nous demandons à toutes les gazettes socialistes et anarchistes d'envoyer exemplaires d'échange à l'adresse: »Ny Tid«, Murergade 3, København.

All communications, exchanges etc. for »Ny Tid«, are to be adressed to »Ny Tid«, Murergade 3, København.

„Ny Tid".

Socialistisk Ungdomsforbunds Organ, kan bestilles paa alle Postkontorer.

Agitér for dets Udbredelse.

Lad Venner og Bekendte læse Bladet.

„Ny Tid" koster kun Kr. 1,10 aarligt (Postpenge iberegnet).

At besøge

Zool. Have

er

en Rejse

gennem

Verden.

Udsigtstaarnet!

Foreningsbilletter à 35 Øre

faas i

De samvirkende Fagforbunds Kassererkontor.

Aftenbladet

bør læses af enhver Arbejder.

Udgaar hver Dag.

2 Øre pr. Nr.

Ekspedition og Redaktion: Landemærket 3.

Telefon: 1103 og 3824.

P. Krapotkin:

En oprørers ord.

Udkommer med ca. 18 Hefter à 10 Øre.

Skriv til Rolf Hammer, Falkonerallé 5. Hæfterne vil da blive tilstillet dem mod indsendelse af frimærker til porto.

13de hæfte er nylig udkommen.

Sammesteds og endvidere i Turesensgade Nr. 31, læsestuen faas følgende pjeser:

Krapotkin: Krigen	5 Øre
Til de unge	10 »
Lønsystemet	5 »
Most: Til proletariatet	5 »
Det fri samfund	10 »

A. B. C.

Arbejdernes Bicykle Club,

som blev stiftet for 11 Aar siden, leverer Cykler til sine Medlemmer paa Afbetaling til følgende Priser: Herremaskiner 125 Kr., Damemaskiner 130 Kr.; 25 Kr. ved Maskinens Modtagelse; Henstand med Betaling under Sygdom og Arbejdsløshed. — Clubbens Kontor: *Blegdamsvej 26, St. o. G.*, hver Mandag fra 8—10. — Indskud i Clubben 1 Kr.; Kontingent 30 Øre om Maaneden.

Kassereren, Adresse: *C. Bentzen, Husumgade 32, 4. Sal*, træffes hver Aften fra Kl. 7—8.

Foreninger,

som ønsker elegant og billigt Bogtrykarbejde, bør henvende sig i

Bogtrykkeriet,

Baggesensgade 31.

Ærbodigst

Charles F. Petersen.

Fuld Kost

6½ Kr. ugentlig.

God Middag 35 Øre.

Faas hos

Lycinka Hansen,

Tjørnegade 5.

Paa **„De socialistiske Ungdomsforeningers Forlag“** i København er udkommet: **„Den unge Socialists Dom over Præsteskabet og Helvedeslæren“** Digt af A. P. Bjarnholt samt Ligha af Edvard Bellamy.

Prisen er for begges Vedkommende **10 Øre** og de kan faas hos

L. Jeppesen,

Dybbølsgade 26, 2. København V.

Bemærk. Afdelingerne anmodes om at forhandle ovenstaaende Skrifter blandt Medlemmerne.

Socialistisk Ungdomsforbunds Organ

„NY TID”

udkommer en Gang maanedlig i et flot udstyret 8-sidigt Format.

„NY TID“ er et agitatorisk socialistisk Organ for den socialistiske Ungdomsbevægelse.

Abonnement 1 Kr 10 Øre aarlig — Avertissementer 20 Øre pr. Petitlinie.

Abonnement kan tegnes paa alle Postkontorer. Redaktions- og Ekspeditionskontor:

Turesensgade 31 B, St. o. G.

Ansvarhavende Redaktør: Chr. Christensen.

Fr. Weiss' Bogtrykkeri, København K.